

**TALABALARNING KASBIY KOMPETENSIYALARINI
RIVOJLANTIRISH JARAYONIDA WEB PLATFORMALARINING
ILMIY AHAMIYATI VA VAZIFALARI**

Toxirova Firuza G'ayratovna

firuzatokhirova4128644@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu tezisda web platformalarning ta'lim jarayonida, xususan, talabalarning kasbiy kompetensiyalarini shakllantirish va rivojlantirishdagi ilmiy ahamiyati tahlil qilinadi. Shuningdek, zamonaviy raqamli muhitda o'qitishning interaktiv shakllarini yaratishda web texnologiyalarining vazifalari va ularni amaliyotda qo'llash mexanizmlari yoritiladi.

Kalit so'zlar: web platformalar, raqamli ta'lim, kasbiy kompetensiya, masofaviy o'qitish, interaktiv ta'lim, virtual laboratoriya, TPACK modeli, pedagogik metodika, axborot texnologiyalari, raqamli savodxonlik.

Kirish: Raqamli texnologiyalar rivoji ta'lim tizimida yangi metod va yondashuvlarni shakllantirishga zamin yaratmoqda. Bugungi kunda oliy ta'lim muassasalari oldida turgan asosiy vazifalardan biri — talabalarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishni innovatsion, raqamli asosda tashkil etishdir (O'zbekiston Respublikasi "Raqamli ta'lim" konsepsiyasi, 2020). Web platformalar bu jarayonning ajralmas qismi bo'lib, ular nafaqat ta'limni tashkil etish vositasi, balki talabalarning mustaqil o'rganish, tahlil qilish, muloqot va hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiluvchi muhitdir.

Asosiy qism: Kasbiy kompetensiya — bu talabaning o'z sohasida amaliy va nazariy bilimlarni qo'llay olish, mustaqil fikrlash, muammolarni hal etish, hamda zamonaviy axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish qobiliyatidir (Rasulov, 2019). Web platformalar (masalan, Moodle, Coursera, Edmodo, Google Classroom, Khan Academy va boshqalar) aynan shu ko'nikmalarni shakllantirishda katta ilmiy-amaliy ahamiyatga ega (UNESCO, 2021).

Web platformalarning ilmiy ahamiyati quyidagilarda namoyon bo'ladi:

1. Axborotga erkin kirish imkoniyati. Talabalar ilmiy manbalarga, ma'lumotlar bazalariga va virtual kutubxonalarga tezkor kirish orqali o'z bilimlarini kengaytiradilar.

2. O'z-o'zini rivojlantirish muhitini yaratish. Platformalarda onlayn kurslar, testlar va muhokama forumlari mavjud bo'lib, ular orqali talaba o'z bilim darajasini mustaqil nazorat qilishi mumkin.

3. Interaktiv ta'lim muhiti. Multimedia, video darslar va laboratoriya simulyatsiyalari orqali talabalarning fanga qiziqishi ortadi (Mishra & Koehler, 2006).

Shuningdek, web platformalarning vazifalari quyidagilardan iborat:

- o'quv jarayonini raqamlashtirish va soddalashtirish;
- masofaviy ta'lim imkoniyatlarini kengaytirish;
- o'qituvchi va talaba o'rtasida ikki tomonlama muloqotni tashkil etish;
- ta'lim jarayonini monitoring qilish va baholash tizimini avtomatlashtirish (Abdullayeva, 2018).

Masalan, fizika, energetika yoki texnik yo'nalishlardagi talabalar uchun virtual laboratoriyalar — tajribalarni xavfsiz va tejamkor sharoitda o'tkazish imkonini beradi. Bu nafaqat amaliy ko'nikmalarni rivojlantiradi, balki nazariy bilimlarning chuqur o'zlashtirilishiga ham xizmat qiladi (Mirzayeva, 2022). Web platformalarning samaradorligini oshirishda pedagogik metodika alohida o'rin tutadi. O'qituvchi o'quv materiallarini web muhitga moslashtirish, interaktiv topshiriqlar ishlab chiqish va teskari aloqani yo'lga qo'yish orqali talabalarning kasbiy kompetensiyasini yanada rivojlantiradi (Shulman, 1986).

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, web platformalar ta'lim tizimining ajralmas qismiga aylangan bo'lib, ular talabalarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishda muhim ilmiy va amaliy o'ringa ega. Ular ta'lim jarayonini shaxsga yo'naltirilgan, interaktiv va mustaqil o'rganishga asoslangan tizimga aylantiradi. Shunday qilib, web texnologiyalarni to'g'ri metodik asosda qo'llash

— talabalarda raqamli savodxonlik, tahliliy fikrlash va kasbiy ijodkorlikni shakllantirishning eng samarali yo'llaridan biridir.

Adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi "Raqamli ta'lim" konsepsiyasi. Toshkent, 2020-yil.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-4884-son qarori "Ta'lim-tarbiya tizimini takomillashtirish to'g'risida". — Toshkent, 2020-yil.
3. Rasulov, M. A. Pedagogik kompetensiya va o'qituvchining kasbiy rivojlanishi. — Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.
4. Abdullayeva, D. Sh. Fizika ta'limida zamonaviy pedagogik texnologiyalar. — Toshkent: O'qituvchi, 2018.
5. Mirzayeva, N. Web texnologiyalarning ta'limdagi o'рни va afzalliklari. // "Ta'lim va innovatsiya" jurnali. — 2022. — №3. — B. 41–45.
6. Mishra, P., & Koehler, M. J. Technological Pedagogical Content Knowledge (TPACK) Framework. // Teachers College Record. — 2006. — Vol. 108(6). — Pp. 1017–1054.
7. UNESCO. Digital Learning and Competency Framework. — Paris: UNESCO Publishing, 2021.
8. Shulman, L. S. Those Who Understand: Knowledge Growth in Teaching. // Educational Researcher. — 1986. — Vol. 15(2). — Pp. 4–14.